

1es JORNADES DE COGESTIÓ-AUTOGESTIÓ D'ARTS VISUALS CAC PALMA

17 i 18 de novembre 2017

sollerich@palma.cat

Telèfon 971722092

casalsollerich.palma.cat

DESCRIPCIÓ I CONTINGUTS DE LES JORNADES:

La Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Palma, des de la Direcció General d'Arts Visuals i Programes públics organitza les 1es Jornades de cogestió i autogestió d'arts visuals CAC Palma pels propers dies 17 i 18 de novembre.

Es tracta d'unes primeres jornades formatives al voltant dels conceptes de cogestió i autogestió que van destinades a la diversitat de persones creadores de les arts visuals de la ciutat, que estiguin interessades a participar en la nova etapa del Centre d'Art i Creació Palma. Des de la feina i el compromís adquirit per part de l'Ajuntament de Palma amb diversos col·lectius i entitats en torn a les arts visuals, es consensuaren les línies d'actuació en un document marc, que ens serveix de punt de partida per les sessions de treball en torn a la cogestió i autogestió que es duran a terme a l'encontre. L'objectiu principal d'aquestes primeres jornades és conformar i obrir un treball consensuat i de procés obert incorporant a les persones creadores interessades en el procomú, per tal que el CAC Palma esdevingui un generador de projectes creatius per a la ciutat.

Dins la programació de les mateixes, s'ha contactat amb referents dins l'àmbit de la cogestió municipal i la creació artística d'altres indrets que ens poden servir d'ajut i formació en aquest primer encontre. La mediadora cultural Paca Blanco des de Intermediae del centre Matadero (Madrid), des de Harinera a Saragossa Diego Garulo (tècnic coordinador municipal) i Javier Tobías (membre del col·lectiu de creació 'Llámalo H'), i el mediador cultural Jordi Ribes amb experiència a Can Felipa a Barcelona, entre d'altres.

Dinàmica

Divendres 17:

Es dedica la jornada a conèixer les experiències dels tres referents; Matadero, Harinera i Catalunya. Posteriorment els assistents es reparteixen en tres grups d'unes 12-15 persones a l'atzar a tres taules de diàleg durant 20 minuts conduïdes per un dels referents. En acabar passen a una segona taula i finalment a la tercera amb la finalitat d'un encontre proper de tots amb tot. Finalment es posen en comú les inquietuds sorgides.

Dissabte 18:

Les inquietuds sorgides el divendres es tracten a tres àmbits; recursos, convocatòries i grup generador. Cada taula té un referent, un referent local i un relator per anar concretant sobre paper inquietuds i punts de vista en comú. Els participants es reparteixen novament en tres grups a l'atzar i passen 45 minuts a cada taula. A la tarda s'exposen les conclusions per a cada un dels àmbits tractats. La jornada acaba amb un full de ruta de les passes a seguir de forma més immediata

Assistents

Limitat a un màxim de 50 participants per fer possible la dinàmica proposada. Inscripció prèvia amb exposició de motivació.

Doble missatge

1. La col·laboració entre el col·lectiu de creadors i l'administració és un interès comú.
2. Valorem especialment el col·lectiu artístic (grup motor) considerem que un grup consolidat pot intervenir en diferents centres, espais, barris, tallers tant públics com privats i és la generació de projectes la que enriqueix la ciutat.

Programa

Divendres, 17 de novembre

16.00 h. Rebuda i breu presentació de les jornades

Intervenció de Pere Perelló Nomdedéu

16,30 h. Paca Blanco, Intermediae, Matadero, Madrid

17.00 h. Jordi Ribas, mediador cultural, Barcelona

17.30 h. Javier Tobías (col·lectiu *Llámalo H*) i Diego Garulo. Harinera, Saragossa

18.00 h. Pausa

18.15 h. Dinàmiques grupals conduïdes pels ponents

19.30 h. Posada en comú

Dissabte, 18 de novembre

10.00 h. Breu explicació de les dinàmiques de treball

10.15 h Configuració de les taules de treball rotatòries:

a) Recursos, amb Paca Blanco i Sebastià Mascaró

b) Convocatòries , amb Jordi Ribas i Marta Ferré

c) Grup generador, amb Diego Garulo, Javier Tobías i Rafael Umbert

13.00 h. Posada en comú

14.00 h. Dinar

15.00 -18.00 h. Conclusions sobre el que s'ha treballat, prioritats d'actuació i seguiment del CAC Palma. Full de ruta i actuacions més immediates.

Professionals convidats

JORDI BOLDÚ. Treballador cultural. Entre d'altres al Programa d'Arts Visuals del Centre Cívic Can Felipa a Barcelona (2006-2011), responsable de comunicació i mediació del CA Tarragona Centre d'Art (2011-2013), col·laborador a projectes per a l'ODA, Laboratori de les Arts de la Fundació "la Caixa" o Experimentem amb l'art. Actualment responsable d'activitats de Vinseum - Museu de les Cultures del Vi de Catalunya. Com a artista, la seva trajectòria s'ha anat fent cada vegada més invisible però sovint despunta una acció, un adhesiu, un cartell, un text. La darrera acció/cartell portava el nom de *Tots els artistes catalans vius?* i es va veure sobretot al Museu de Pintura de Sant Pol de Mar i al M/A/C de Mataró (2014/2015)

PACA BLANCO. Productora i investigadora cultural. Des de 2007 forma part de l'equip curatorial de Intermediae Matadero (Madrid) on desenvolupa projectes artístics col·laboratius de caràcter experimental. Entre 2003 i 2007 ha estat coordinadora del programa MediaLab. Investiga sobre la genealogia de l'art entès com a praxi social i la seva relació amb les noves formes de producció cultural.

DIEGO GARULO. Gestor cultural. Tècnic de planificació, cooperació i nous projectes de la Societat Municipal Saragossa Cultural, ideant i gestionant iniciatives relacionades amb la planificació cultural, la gestió compartida, la cooperació i el territori. Inicia el seu camí en l'àmbit de la gestió cultural des del teatre amateur, fundant El Globus Teatre, espai autogestionat dedicat a les arts escèniques. Ha estat, entre altres coses, tècnic d'il·luminació, de producció cultural, membre de l'equip redactor de la candidatura de Saragossa a Capital Europea de la Cultura 2016 i del Pla Director Zaragoza Cultura 2020, coordinador dels projectes europeus de cooperació Dance Channels i Recover the Streets. És vocal la junta directiva de PROCURA (Associació de Professionals de la Cultura a Aragó). Actualment coordina per part de l'Ajuntament de Saragossa el projecte Harinera ZGZ.

JAVIER TOBÍAS. Arquitecto urbanista. Se une al proceso de conformación de Harinera ZGZ en octubre de 2014 y al grupo motor (ahora Colectivo Llámallo H) en enero de 2015. Participando activamente en modelos de organización interna y comunicación dentro del proyecto. Tras la apertura ha seguido con estas tareas y organizado diversos ciclos de charlas sobre la transformación urbana desde lo cultural, así como actividades de reactivación de espacios públicos en desuso. Harinera ZGZ és una antiga fàbrica recuperada com a espai de cultura comunitària dedicat a la participació activa, l'empoderament i la transformació urbana a través de la creativitat, i gestionat de manera compartida entre institució, teixit veïnal i agents culturals.

PERE PERELLÓ NOMDEDÉU. Poeta i escriptor. Fa un repàs en nom de l'AAVIB sobre les reivindicacions viscudes durant aquests darrers anys i la seva relació amb l'Ajuntament de Palma per posar en context als assistents a les jornades de represa d'activitat del CAC Palma.

DIVENDRES 17

PRESENTACIONS

La sessió comença amb la introducció d'en Sebastià Mascaró explicant els objectius d'aquesta convocatòria a la cogestió del CAC Palma i com seria la dinàmica d'aquesta reunió: primer presentacions dels referents externs, taules dinàmiques, i finalment taules de consolidació (cada taula amb un dels referents externs).

Pere Perelló i Nomdedéu

Ens presenta un poc la convocatòria esmentant la crítica que s'ha fet a les xarxes de la convocatòria i quina és la difícil situació que pateix el sector de les arts a Palma ja que l'actual espai del CAC Ses Voltes esdevindrà el lloc del nou Museu Marítim. Però posar-nos en situació ens fa repassada de la història del CAC Palma des que amb el Pacte de Progrés, Nanda Ramon el va situar al Quarter d'Intendència fins a arribar a Ses Voltes, fent distinció de quan es de gestió pública i quan de gestió privada (Tres Serveis Culturals) i com des d'aquell moment, el CAC ha quedat paralitzat per diferents dificultats malgrat el canvi conceptual que es dona després del 15M i les promeses de l'actual administració de posar-lo en marxa. Durant aquests dos anys hi ha hagut intents de tornar a posar en marxa el CAC però han fracassat. Remarca la importància que l'actual convocatòria de cogestió és la primera jornada, emfatitzant que hi ha d'haver més reunions.

Jordi Ribas

Ha estat mediador i gestor de distints espais de creació com CAC Tarragona o Can Felipa i altres de forma puntual. Destaca per començar que Palma no és l'únic lloc amb guerra cultural, que el problema radica principalment en la dificultat de digerir les arts visuals, ja que les altres arts tenen més facilitat de mercat. En Jordi ens exposa com a Barcelona es configura una xarxa cultural partint de Can Felipa, amb altres espais com el barri de Sant Andreu, el barri de Santa Mònica, L'Hangar, L'Escocesa, La Capella... i que aquest s'estén cap a altres espais culturals: La Panera (Lleida), Bòlit (Girona), el

MAC, el CAC Tarragona, Olot... Però així i tot aquesta xarxa és fràgil ja que depèn de les polítiques locals i el consens entre els artistes. I el pitjor d'aquesta fragilitat és la manca d'un arxiu on es documenti tota aquesta experiència artística, que quan es perdi desapareixerà per sempre. Finalment ens destaca la importància de les convocatòries per als artistes, de la necessitat d'un mapatge artístic, una adequada mediació amb l'administració i la necessitat d'un CAC permanent.

Paca Blanco

Ens relata la seva experiència a Intermediae, l'espai artístic que es desenvolupa a Matadero de Madrid. Intermediae funciona des de 2007 i es fan bàsicament dos tipus de projectes: projectes col·laboratius i projectes experimentals. Destaca d'aquest espai les pràctiques híbrides (no només arts visuals, també altres arts, o intervenció paisatgística). Paca ens diu que hi ha dues maneres de fer cultura: les polítiques culturals (que de vegades es confonen amb les polítiques urbanístiques) i les polítiques socials. L'espai Intermediae entén la creació artística com una eina d'aprenentatge i la seva programació és heterogènia en el sentit que hi treballen els artistes juntament amb el teixit social. La realitat de Intermediae parteix del seu context, el barri d'Arganzuela demanava l'espai del Matadero i com aquest es pot ocupar sense programació, es poden generar conflictes enfront dels quals s'adopten les estratègies necessàries per superar-los. Malgrat això, es tracta d'un projecte fràgil, ja que segons les postures polítiques, el pressupost és variable. Al començament, l'estratègia enfront de l'administració era la invisibilitat, passar desapercebut, però en l'actualitat és la visibilitat, mostrar-se com a lloc funcional i necessari. Finalment ens diu que per a que un projecte com Intermediae funcioni, les administracions s'han de deixar permear, o bé transformar-les.

Javier Tobías y Diego Garulo en representació del col·lectiu llámalo H i coordinador municipal d'Harinera de Saragossa, respectivament. Harinera és un espai on l'empoderament ciutadà funciona. Es tracta d'un espai del qual l'Associació de Veïns del barri de San José va demanar-ne l'ús i que actualment cogestiona amb l'Ajuntament. Actualment només està habilitada la primera planta però ja té una programació regular d'activitats, i a més a més també fan actuacions fora del seu

espai. El més interessant és la forma de governança que té l'espai: tenen una Assemblea formada per un membre de l'ajuntament, un de l'associació de veïns i tota la resta són membres del col·lectiu que són acceptats una vegada duen una projecció de participació consistent dins el projecte; dins aquesta assemblea les decisions es prenen per consens i no per votació. Apart d'això es formen àgores ciutadanes amb regularitat per apropar el projecte a la ciutadania i fer-lo participar. Finalment ens expliquen que per a que un projecte com aquest funcioni, el marc de drets existent ha d'estar clar des del seu origen i que la motivació d'aquest hauria d'estar en una resposta cap unes necessitats socials que no hem de confondre com fan molts, amb les necessitats pròpies.

DINÀMIQUES GRUPALS CONDUÏDES PELS PONENTS

durant 20 minuts conduïdes per un dels referents. En acabar passen a una segona Els assistents es reparteixen en tres grups d'unes 12-15 persones a l'atzar a tres taules de diàleg taula i finalment a la tercera amb la finalitat d'un encontre proper de tots amb tot. Finalment es posen en comú les inquietuds sorgides.

TAULA 1. Paca Blanco

Paca Blanco va decidir invertir un temps en la presentació dels participants. Es denota una gran diversitat de perfils professionals: arquitectes, il·lustradors, educadors, teatre, arts plàstiques, docents, gestors culturals, arqueòlegs, filòsofs...

Malgrat la diversitat de perfils, les idees generals anaven en la mateixa línia en els tres grups.

La primera idea que es va plantejar va ser la necessitat de la implicació de l'administració, en particular de l'ajuntament, ja sigui amb un sistema de "encomandes" o qualsevol altra ja que Paca Blanco va puntualitzar que aquest sistema, com qualsevol altra, té unes limitacions i requereix d'experiències prèvies.

La segona idea plantejada fou la necessitat d'un espai. Aquest tema s'aborda des de dues vessants: en la necessitat de sol·licitar-ho i no esperar que l'administració faci l'oferta i en la insistència de que aquest sigui estable.

Tercera idea, configuració del CAC Palma s'ha de construir sobre tres eixos: espai, pressupost i gestió; algunes veus afegeixen la participació. A més de l'espai, ja esmentat, l'administració hauria de garantir un pressupost, ja que com a iniciativa col·lectiva conjunta amb l'administració, aquesta no hauria de sobreviure gràcies a l'activisme.

En aquest moment Paca Blanco aporta la seva experiència amb Intermediae i la qüestió del barri d'Arganzuela a Madrid, remarcant la importància de la publicitat dels col·lectius. Les connexions amb altres col·lectius del barri (associacions de veïns, escoles, casals...) i no limitar-se a la comunitat artística per a garantir un retorn cap a la ciutadania, ja que sense aquest difícilment es podrà mantenir.

Es va apuntar el tema de la gestió anterior del CAC Ses Voltes per part d'una empresa privada. De com l'espai era, al principi, fàcilment accessible, però degut al col·lapse, finalment es convertí en un espai restringit i poc accessible.

Finalment es comentà com és de necessari exercir el discurs polièdric com a mitjà per a aconseguir el que es necessita. No es pot emprar el mateix discurs per dirigir-se a l'administració, una associació de veïns o a la ciutadania en general. Sense contradir això es va reclamar transparència, tant per part de l'administració (fases del projecte, pressupost) com per part de la gestió del CAC. Els límits han d'establir-se de forma molt clara per evitar els problemes.

TAULA 2. Jordi Boldú

La dinàmica d'aquesta taula parteix de la necessitat de posar les bases d'un model de convocatòria o convocatòries pel futur CAC Palma. Inicialment es definiren tres aspectes: els perfils que actualment podrien conformar el grup motor del CAC, els perfils o sectors que es volen incorporar al projecte, i els principals elements que provocaran tensions a l'hora d'establir els models de convocatòria.

Qui som? Perfils amb els quals s'identifiquen els participants.	Qui volem ser? Perfils que manquen i són identificats com a potencials o necessaris.
---	--

Pedagogia/Educació/Mediació	Treball social
Gestió	Dinamització
Creació /Acció/ Disseny	Legislació
Esdeveniments (creació/producció)	Economia
Patrimoni	Investigació
[política]	Integració
Producció	Ecologia
Comissariat	Gènere
Arquitectura	Urbanisme

Tensions

Són aquells punts on es generarà conflicte en la convocatòria partint de tres elements: el reconeixement, la professionalitat i la permeabilitat.

Un dels principals problemes és definir què és un artista. El debat generat es basa en si l'artista és aquell reconegut per algun col·lectiu o institució o aquell que s'hi considera. Com element de reflexió s'introduí el projecte "Tots el artistes catalans vius" i el fet que la major part d'institucions no guarden un arxiu dels seus artistes, cosa que posà de manifest la diversitat i abast del propi concepte d'artista, a més de la dificultat per definir-lo. La definició, reconeixement de l'artista, que utilitzi la convocatòria serà un element d'exclusió de tots aquells no compresos en la mateixa. La major part de participants optà per un reconeixement extern com a artista, sigui per part d'un col·lectiu, institució o fins i tot Internet.

La professionalitat de l'artista és el segon element de tensió. És artista aquell que n'ha fet la seva activitat laboral o d'altra banda també ho és qui fa creacions, accions, etc sense remuneració. El breu debat s'inclina cap a la concepció de professional que desenvolupa bona part de la seva activitat laboral. D'aquí la importància de donar dignitat, professionalitat, mitjançant la contractació justa i remunerada.

Finalment, un últim element que s'introduí és la permeabilitat del funcionament del CAC, entesa com una necessitat d'obertura ja sigui cap a noves

propostes artístiques i d'artistes o sigui cap a aquells elements i agents, inclosos els perfils identificats com a potencialment desitjats o necessaris (vegeu quadre Qui volem ser). La seva funció es evitar l'estancament i opacitat del grup motor mitjançant la participació àmplia d'agents i el seu retorn social.

TAULA 3. Javier Tobías i Diego Garulo

Inicien el seu temps amb preguntes com si hi ha dubtes sobre la seva intervenció inicial o les idees més importants a tenir en compte pel futur projecte del CAC Palma.

La primera qüestió és sobre el que els participants esperen dels artistes que tendrien cabuda dins l'espai. Destaquen que el procés de presentació de projectes ha de ser obert. S'utilitzen eines digitals com un formulari al que es pot accedir en xarxa. A més, donen assessorament a aquelles propostes que necessiten millores o una major definició per a poder entrar a formar part del CAC. Són rellevants aquelles que tenen una forma d'execució col·laborativa, aquelles que impliquen a la societat de l'entorn. Es citen projectes de revalorització de la ciutat mitjançant el treball en el patrimoni oblidat o perdut que es troba en la zona. Una altra característica que es menciona és la recerca de projectes diferencials, que no entrin en competència (deslleial) amb altres iniciatives de la ciutat.

S'explica el procés de l'entitat des de l'origen. Fou lent i es seguiren una sèrie de passes per a aconseguir una continuïtat en el temps.

Gran importància de la societat i l'entorn. Exercici de cohesió del col·lectiu per a fomentar una participació activa.

Sostenibilitat per a les persones que hi participen, no sempre és fàcil combinar l'activisme amb la idea d'un treball que doni una estabilitat. La majoria ho combinen amb altres activitats i treballs. Per això hi ha una certa flexibilitat pel que fa a la implicació en el projecte. Es parla de la figura del latent, que pot mantenir-se lligat al col·lectiu encara que no pugui estar actiu en un cert període de temps. Als debats sobre la participació desigual dels membres, es posa en rellevància la permissivitat. A més, hem de tenir cura dels membres per a afavorir una òptima participació.

Una de les qüestions recurrents és la necessitat d'un bar com a font d'ingressos: les observacions que es fan al respecte ens indiquen que no és una via òptima per mor que té unes necessitats que poden absorbir els esforços i els recursos en detriment dels projectes que es desenvolupen dins l'espai.

A tots els torn s'assenyalen quatre conceptes clau sobre els que s'ha de fer feina: espai (lloc on es desenvoluparà el projecte), gestió (autogestió o cogestió amb les institucions públiques), activisme (comissions que distribueixen la tasca) i treball (basat en una oferta de tallers).

DISSABTE 18

TAULES DE TREBALL PER TRACTAR TRES ÀMBITS: RECURSOS, CONVOCATÒRIES I GRUP GENERADOR

Les inquietuds sorgides el dia anterior es tracten a tres taules centrades en: recursos, convocatòries i grup generador.

Cada taula té un referent, un referent local i un relator per anar concretant sobre paper inquietuds i punts de vista en comú amb els participants que es reparteixen novament en tres grups de 12-15 persones a l'atzar i passen 45 minuts a cada taula de forma rotatòria.

A la tarda s'exposen les conclusions per cada un dels àmbits tractats. La jornada acaba amb un full de ruta de les passes a seguir de forma més immediata.

ÀMBIT 1. RECURSOS

Paca Blanco, Sebastià Mascaró

Inicia la taula exposant que a Madrid, Intermediae, va realitzar un taller semblant i que la prioritat era reconèixer els problemes i estratègies en comú que es podrien utilitzar. Primera fase: projectes d'investigació per saber com haurien de ser les convocatòries de projectes, com serien les tensions ètiques del treball cooperatiu, metodologies i impactes produïts.

Les pràctiques les podríem situar en 3 eixos: economia i recursos, gestió de la comunitat i sabers i informació. Es necessari identificar els problemes que existeixen per poder abordar les estratègies necessàries per arreglar-los. Els problemes que destaca Paca Blanco són: rigidesa dels protocols i marcs legals, inestabilitat laboral, lògica productivista, manca de directrius a llarg termini i manca de transparència.

Davant aquests problemes s'assenyalen quines estratègies va adoptar Intermediae per afrontar-los: "hackejar" els protocols administratius, flexibilitzar els tràmits administratius, valorar la sostenibilitat de les pràctiques, estudiar la duració i disponibilitat dels recursos, contemplar diferent fases del procés de producció, fomentar el treball col·lectiu i economia social, compartir els recursos (veïns, CAC, centres escolars...), transparència dels processos administratius, polititzar algunes pràctiques invisibles (com la mediació), visibilitzar el temps com a recurs, reclamar un salari digne, distingir el treball reproductiu i el no reproductiu, remunerar tota aportació de treball i establir marcs de treball.

Amb aquest plantejament inicial, la gent va anar aportant les seves idees o matisant aspectes que ja s'havien exposat traslladant-los a la realitat de Palma. Per exemple: la transparència no havia de ser només dels recursos en sí, sinó també de tot el procés administratiu, el temps de negociació també es important. Es va denunciar la situació dels pagaments de l'Administració pública, que es fan a 60-90 dies i es difícil d'assumir per part dels agents (possible solució: fragmentar els pagaments o adoptant diferents models de pagament d'acord amb les lleis de contractació vigents). P.e.: subvenció, es cobra al final del projecte, es podrien atorgar premis durant les fases de producció (malgrat que el problema en aquest cas és que la fiscalitat a aplicar seria d'un 24%

d'IRPF). A més a més, de vegades és difícil justificar davant els departaments jurídics que una cosa és art, ja que moltes vegades no són persones que entenen el concepte de l'excepcionalitat artística.

En definitiva, és necessària la permeabilitat de l'administració per tal de poder evitar que l'artista, a la pràctica, esdevingui en un creditor.

En aquest sentit, s'arriba a la conclusió que és necessari un "facilitador", un tècnic que faci de pont entre l'administració i els agents, que entengui dels protocols administratius però a la vegada, de les necessitats dels artistes; el problema seria que aquesta persona podria demanar un altre destí, però es poden cercar mecanismes per incentivar aquesta formació i que es mantingui en el seu lloc. Aquest facilitador, a més, estaria en contacte amb altres artistes i, per tant, podria fer de pont entre els artistes en projectes multidisciplinaris, encara que aquesta funció podria ser perfectament substituïda per la creació d'un directori de persones compartit. Una proposta alternativa a tot això seria crear una "Finestreta Única Cultural", és a dir, un lloc on poder fer tots els tràmits administratius per accedir a una convocatòria, beca, subvenció... amb assessorament.

Altres interlocutors assenyalen que moltes vegades es dona un desaprofitament dels recursos (p. e.: Premis Ciutat de Palma, donen un premi però després s'obliden de l'artista) i que és necessari donar un gir a aquesta situació (no tots estan d'acord amb aquesta proposta). Hi ha un estancament en la concepció d'art en el sentit d que de forma antiquada s'entén com que la producció és per a un mateix, i el concepte s'hauria de modernitzar ja que l'artista produeix cap a la ciutadania, donant així un retorn social. El problema, però, per a molts és com definir aquest retorn social, però no aporten cap solució envers això. La referent presenta la figura de l'Àgora Pública que utilitzen a la Harinera de Saragossa, ja que l'interès de la gent en participar en les decisions els converteix, en públic a la vegada. És necessari l'empoderament ciutadà.

Quant a posar el projecte CAC Palma en moviment, es destaca la necessitat de fonamentar el projecte en sí: metodologia a utilitzar i si aquestes han de ser trencadores amb les que s'havien seguit fins ara o senzillament noves. Si el CAC funciona podria ser un mitjà de pressió per a aconseguir més recursos, i per tant poder funcionar millor.

Finalment, es va plantejar la qüestió dels espais i els recursos disponibles pel CAC Palma.

Sebastià Mascaró va explicar que el CAC Ses Voltes acabaria convertint-se l'any 2019 en el Museu Marítim i per tant era només un espai temporal pel CAC Palma, per tant s'havia de cercar una solució al problema de l'espai. Degut a que tenim una triple Administració (Ajuntament, Consell i Govern), l'espai públic en aquest cas l'haurà de proporcionar l'Ajuntament de Palma i els llocs més viables serien l'Antiga Presó de Palma (on es podria també crear un espai multidisciplinari, però es requereix una inversió per reformar important) i Can Ribas (a la Soledat). Aquests llocs, en estar més a prop de barriades amb més vida que el Casc Antic de Palma ofereixen una millor oportunitat de retorn social que l'actual CAC Ses Voltes. Es va comentar sobre altres espais, però que en principi no tenen tanta viabilitat, com ara el Museu Krekovic (no disponible perquè és un espai del Consell i està ocupat per un arxiu) o l'Edifici GESA (és BIC i per tant el tràmit burocràtic és complex, a més de la necessitat de condicionar l'edifici en cas d'ús). La necessitat de tenir un centre emblemàtic per donar suport a la figura del CAC Palma és compartida per quasi tots els participants (que no lleva la necessitat posterior de crear una xarxa cultural dins Palma cap a altres espais), però alguns assenyalaren que si no era possible, es podria començar anant ocupant petits espais i creant una xarxa en direcció cap a aconseguir el gran espai. En qualsevol cas, s'entén com a necessari que el CAC ha de començar a funcionar per a demostrar que és efectiu i poder fer pressió per a demanar un espai definitiu. En Sebastià assenyala també que el CAC Palma serà dotat d'un pressupost de 50.000€ per fer projectes i que altres entitats estan disposades a col·laborar en projectes amb les seves pròpies partides pressupostàries (com ara Medi Ambient), per tant s'ha d'apostar per la transversalitat.

ÀMBIT 2. CONVOCATÒRIES

Jordi Boldú, Marta Ferré.

Els grups participants de la taula de Convocatòries i Accessos treballaren amb l'objectiu inicial de definir les línies generals i el format pels quals es regirien les convocatòries del CAC, alhora que se n'identificaven les dificultats i les oportunitats.

El grup inicial de treball, junt amb els referents, fou l'encarregat de començar a donar forma a tots els elements a tenir en compte en les convocatòries del CAC. Es partí del treball realitzat el dia anterior; els perfils definits, presents i desitjats, i les tensions. S'intentà definir el tipus de convocatòria, els seus requisits mínims i com encaixar-ho amb els tràmits administratius.

El conjunt dels grups varen veure com a necessari parlar de convocatòries en plural, no definint-ne el nombre, però sí la voluntat que aquestes es realitzessin al llarg de l'any i responguessin a un criteri de variabilitat i diversitat. Alguns membres dels dos primers grups proposaren passar del model de convocatòria al model de crida, com a obertura de la gestió del CAC i els seus projectes a la ciutadania, sense una temporalitat prefixada. Tot i aquesta proposta continuaria sent necessària la definició de funcions del CAC. Arran d'aquesta necessitat, es definiren dues grans línies de treball, recolzades per la major part dels participants: proporcionar els recursos per a la realització de residències artístiques, on l'espai esdevé un laboratori creatiu en què l'objectiu més important és el procés artístic més enllà de la recerca d'un producte final; i proporcionar recursos per a realitzar projectes d'abast més ampli.

El requisits mínims de la convocatòria plantejats pel grup inicial foren: els objectius, els criteris de selecció i la comissió de selecció.

Pel que fa als objectius s'identificaren dos models de convocatòria: per una banda, un model basat en barems perseguint l'objectivitat, i per una altra banda, el model de direcció artística. Els criteris que s'assenyalaren com a desitjables foren la professionalitat dels executors, la transversalitat de l'actuació i la recerca i experimentació de la proposta. A més, la comissió de selecció hauria d'incloure, almenys en part, membres de reconeguda professionalitat alhora que diversos i lligats al context específic de la convocatòria.

Finalment un element fonamental de la convocatòria serà la claredat i transparència d'aquests requisits, les regles del joc, que ajudaran a guiar els participants i reduir-ne les tensions.

L'últim punt a treballar foren aquells altres elements que una convocatòria hauria de tenir en compte, com l'espai on actua, la legalitat, el temps i el finançament. Aquests últims aspectes generaren debat: s'expressà la conveniència de disposar d'espais propis, tot i que mentre això no fos possible caldria seguir treballant en la concepció dels projectes i les línies del CAC. També es manifestà la voluntat de poder treballar durant tot l'any però tenint en compte les limitacions temporals (finançament, terminis, etc.) que poden suposar els ritmes de l'administració; aquest fet posà de manifest la necessitat de comptar amb un bon pla de treball previ que s'ajusti a aquests ritmes. La necessitat de finançament previ a l'actuació artística perfila dos models que es consideraren més adients, així les beques serien més desitjables en processos d'investigació i experimentació, i la contractació en aquells que es materialitzin en un producte. Finalment, dos punts fonamentals que s'haurien d'incloure en el pressupost presentat en les convocatòries del CAC són els costos de producció i els honoraris, aquesta distinció contribuirà al reconeixement de la professionalitat de l'activitat artística.

El segon grup introduí el concepte de convocatòria prèvia a l'inici de l'activitat del CAC per tal de definir el seu funcionament i el model base de les seves convocatòries. Les primeres convocatòries establirien diferents grups o comissions de treball, amb un mínim de quatre pilars sobre els que treballar. El primer d'ells hauria de definir el context actual i potencial del CAC, a la recerca d'on actuar, sobre quina temàtica, amb qui i com fer-ho. El segon hauria d'establir els mecanismes de coordinació i funcionament intern dels equips de treball del CAC i la gestió dels seus muntatges. Un tercer grup seria el de comunicació que s'ocuparia del disseny de la imatge i de la gestió de canals i mètodes de comunicació. Finalment un últim grup que seria l'encarregat de les propostes formatives dins el CAC.

Altres temes tractats foren, per una banda la necessitat que els projectes superin el límit de l'artista/obra i en què l'objectiu sigui aconseguir la participació social i un elevat grau de transversalitat. D'altra banda s'expressà la necessitat d'un espai físic,

present a Ses Voltes durant el 2018, renunciant a l'ús expositiu de l'espai, i la regulació dels models de cessió d'espais per part de l'Ajuntament.

El tercer grup partí dels plantejaments anteriors, que assumiren majoritàriament, i es trobaren amb la tasca de concretar la proposta d'actuació.

Els participants de les jornades es van reconèixer com a grup motor inicial del procés de renovació del CAC, assumint aquest com a un dels objectius de les jornades. També es proposà la figura del gestor extern com element coordinador de totes les accions de la propera convocatòria inicial (zero) que acompanyaria el procés d'aquestes primeres convocatòries i del grup motor.

Un punt del debat no resolt fou si el CAC podia proporcionar un espai expositiu de propostes novelles, inicialment descartat per altres grups. Es postposà la decisió.

Finalment es començà a dibuixar un model d'espai co-gestionat, participatiu i divers, seguint la línia d'espais com l'Harinera. Aquesta proposta respondria a la voluntat d'evitar l'estancament del CAC en el seu funcionament i les seves propostes, i la recerca del retorn social i de la transversalitat del projecte.

ÀMBIT 3. GRUP GENERADOR

Javier Tobías, Diego Garulo i Rafael Umbert.

La tasca principal de la taula era la formació de l'assemblea com un òrgan possible de la direcció d'un futur CAC a Palma. Per una banda es fa referència a la seva composició, les seves funcions i es mostren alguns trets de la mecànica del seu funcionament.

Es realitza un exercici pràctic que es centra en la realització d'una assemblea.

En primer lloc s'expliquen les normes de participació i es reparteixen uns rols entre els participants:

Guardià del temps (controla el temps determinat de la celebració de l'assemblea).

Torn de paraula (apunta i dona la paraula als qui vulguin intervenir. Aixequen la mà per demanar el seu torn)

Toma d'acta (registra per escrit les idees principals, les decisions i les conclusions que es prenen a la reunió).

Moderador (estableix ordre en l'assemblea, recorda les normes i controla la temàtica que es treballa).

Especialment mencionem la participació passiva del tècnic de l'ajuntament com a objectiu de valorar-ne el seu paper.

Per començar es fa la pregunta: Volem un lloc per...?

La intenció es que els participants aportin idees d'allò que volen construir en un futur projecte de CAC Palma. Escriuen idees en post-it i les dipositen en un bol. Després les comparteixen per fer debat i arribar a acords.

Es creen 4 categories per classificar les idees: espai, continguts, pressupost i organització.

Espai (Com es vol gestionar? Quin tipus de local necessitem?)

Parlem d'un element que planteja qüestions bàsiques:

Cerquem un espai autogestionat o cogestionat? En el primer, és el grup que s'encarrega del funcionament i gestió de l'espai atorgat, i les institucions només aporten els pressuposts assignats. L'altre tipus es centra en una gestió compartida on les institucions com l'ajuntament estan més presents. És necessari tenir clar com gestionar el manteniment de les instal·lacions i sobre les persones responsables.

Per altra banda, s'hauria de decidir si volem un espai per programar i exposar activitat, o pel procés i la creació artística. A més si se'n farà ús d'un tipus d'activitat exclusiu i concret, o si cerquem tenir un espai polivalent. Un lloc on es trobi a l'abast material necessari pel desenvolupament de les diferents activitats.

Continguts

Es fa referència als tipus d'activitats que tenen cabuda dintre del nostre futur espai. Hem de decidir si les enfoquem a les arts visuals o si s'obre el ventall de les tipologies que es poden admetre. Unes propostes diferencials, que no suposin una competència deslleial a altres iniciatives de la zona.

Hem de fer especial esment als criteris de selecció de projectes per veure quin tipus de perfil, d'artistes i treballadors culturals podran accedir a l'espai. Les seves activitats

han de ser destinades al col·lectiu, a la societat de l'entorn amb la que es té una interacció.

No és un espai de projectes individuals

Pressuposts

El finançament és indispensable pel desenvolupament de qualsevol tipus d'activitat. Ja sigui a través de convocatòries públiques, premis i concursos o generar altre tipus d'ingressos que facin sostenibles la tasca a desenvolupar.

Hem de tenir cura de com es gestionen i qui pot tenir accés a aquest recursos, amb l'ajuda d'uns paràmetres preestablerts que funcionaran com a requisits.

Organització

Tenir una estructura organitzativa clara, amb els diferents tipus de perfils que es tenen cabuda. S'utilitzarà l'assemblea com a mètode de presa de decisions? Es crearà una comissió de selecció de projectes? Quina serà la presència de l'Ajuntament i de les associacions de veïns?

Parlem d'un treball en equip i cooperatiu que ha de definir com es distribueix la seva xarxa que permeti un funcionament idoni. Per això també s'han d'establir les normes de participació combinant el compromís amb el grup amb certa flexibilitat i permissibilitat.

Per altra banda es necessari definir els mecanismes que seguiran, per exemple, per a la inscripció i selecció de projectes. L'assessorament que serà capaç de donar als artistes i utilitaris de la zona. I per últim, com volen interactuar amb altres agents externs susceptibles de realitzar col·laboracions.

Els darrers minuts s'utilitzen per fer les reflexions finals i les recomanacions dels convidats externs, i que es resumeixen en els següents punts:

S'ha de crear un grup motor que comenci el procés d'origen del projecte CAC Palma. En un futur derivarà a la formació d'una assemblea pròpiament dita. És indispensable

afavorir el contacte entre els membres, obrir un canal de comunicació que possibiliti el treball en grup.

El temps de posar en marxa el projecte és lent. No obstant, és vital assolir de forma òptima la pressa de decisions per tenir una base sòlida i perdurable a llarg termini.

Establir una full de ruta per iniciar els projecte per definir els primers passos a seguir. A més hem de tenir una idea clara del qui som, què volem fer i on ens situem.

És important generar impacte, renou i moviment des del primer moment. S'ha de poder treballar al marge de les decisions.

Modificar la relació amb l'Ajuntament per arribar a un millor enteniment. La institució pública ha de poder facilitar l'accés a la informació necessària i els recursos que es troben a l'abast.

Cercar un nou espai ja que Ses Voltes no estarà disponible en el futur.

Com a exercici final es demana com s'han trobat els participants durant l'assemblea, com un tipus de cura en favor del funcionament i benestar de l'equip.

POSADA EN COMÚ. FULL DE RUTA

Es du a terme a la sessió de capvespre de dia 18. Les conclusions son les exposades en aquest document. Com a final, es defineixen les primeres passes del full de ruta del CAC Palma:

1. Posar en contacte el grup d'assistents
2. Definir un espai de trobada virtual i real
3. Recollir el treballat a les jornades en un document
4. Suport al procés participatiu
5. Segona jornada: Concretar data, informar dels recursos a disposició, cronograma
6. Sessions obertes

Palma, 27 de novembre de 2017